

Leseverstehen

Dänischprüfung Niveau B1/2

60 Minuten

Name: _____

Datum: _____

Punkte: _____/_____

Læs teksterne og indsæt den rigtige overskrift. Husk, at der er to overskrifter for meget!

1.

Forestil dig en drink og en svingom, mens du tøffer gennem landet i en hyggelig udflugtsvogn trukket af et charmerende gammelt damplokomotiv. Sådan var virkeligheden i 1952, da DSB indførte såkaldte dansevogne i udvalgte tog – komplette med bar, musik, køkken og dansegulv. Vognene kunne lejes af selskaber og firmaer til muntre lejligheder, fremgår det af filmen 'Ud og le med DSB'. Den kan ses på Det Danske Filminstituts gratis streamingsite 'Danmark på film' i anledning af 175-året for det danske jernbanenet. På sitet kan man også se dokumentarer, optagelser og DSB-kampagnofilm fra starten af det 20. århundrede og frem. Samtidig blænder Cinemateket i København i december og januar op for 'Drømmenes kupé' med filmvisninger og events – med alt fra Agatha Christie-salon og 'Mordet i Orientekspresen' (1974) til ikoniske danske jernbaneklassikere som Theodor Christensens 'Her er banerne' (1948) og 'Olsen Banden på sporet' (1975).

2.

DSB har modtaget det sidste af de i alt 42 Vectron-lokomotiver, som er bestilt fra den tyske producent Siemens. Alle tog er blevet testkørt, og Vectron-flåden er dermed komplet og klar til at fragte danskerne rundt i landet. Vectron-lokomotiverne kører (naturligvis) på el og er i brug i mange europæiske lande. Fra 2024 er det planen, at Vectron-lokomotiverne skal trække de nye Talgo-vogne mellem Danmark og Tyskland og dermed erstatte DSB's IC3-tog, der i øjeblikket kører på strækningen. DSB modtog de første tre Vectron-lokomotiver i september 2020.

3.

Dagene omkring jul er travle rejsedage, og derfor er det ekstra vigtigt, at du husker at bestille en pladsbillet tidligt, hvis du gerne vil sikre dig et sted at sidde, når du tager toget hjem til højtiden. Du kan booke pladsbilletten på dsb.dk og i DSB's app.

4.

Kina er ikke just kendt for frihed, frisind og feminisme. Men med udstillingen 'Stepping Out!' stiller Kunstforeningen Gl. Strand i København skarpt på Kinas kunstscene de seneste 30 år med værker af 26 førende kvindelige kunstnere, der kræver deres plads. Udstillingen præsenterer omkring 80 værker – maleri, installation, foto, skulptur, video- og performanceværker – der er skabt fra slut-80'erne og frem til i dag. De kinesiske kunstnere er alle vokset op i en brydningstid mellem tradition og modernitet i et land, der rekordhurtigt har gennemgået enorme forvandlinger med dertilhørende dilemmaer og spændingsfelter.

5.

Der skal snart skråles rundt om træet, men hvordan ser kroppen egentlig ud, når den synger? Det spørgsmål kan du få besvaret i videoværket 'Anatomisk sangbog' på Medicinsk Museion, der undersøger kroppens bevægelser fra en musikalsk vinkel med fokus på led og muskler. Værket, hvor ingen instrumenter spiller musik, men i stedet udstiller en krop, der *viser* musik, er et samarbejde mellem komponist Jeppe Ernst, videokunstner Émile Sadria og sanger Jakob Bloch Jespersen og kan opleves frem til februar 2023.

6.

Skal du også ud at gå med familien i vinterens weekender og helligdage? I så fald er der godt nyt. Danmark er netop blevet kåret som det land i Europa, der har flest børnevenlige vandreruter, nemlig hele 2.703 fordelt over vores samlede areal på knap 43.000 km². Det er engelske 'Liverugbytickets', der står bag kåringen, og her fremhæves især turen rundt om Furesøen ved Farum, der med sine cirka 20 smukke kilometer er noget af det bedste, Europa har at byde vandre børn og deres familier. Andenpladsen indtager Holland med 1.748 børnevenlige ruter, mens Belgien er nummer tre med 879 af slagsen. Endelig en fordel at være et lavland.

7.

Især S-togslinjerne B og A kører derhen, derved og derud. Til et af de områder i Danmark, der midt i asfaltbegejstret byplanlægning har fostret nogle af de sjoveste, vildeste og skøreste kunstnere i landet. Journalist Camilia Soltani Østergaard fortæller sin egen egnehistorie fra Taastrup og tager dig i bogen 'Jeg er fra Vestegnen' med langs sporet og viser dig områdets perler, mens hun interviewer nogle af de mange kendte danskere, der ikke et øjeblik kunne tænke sig at komme andre steder fra.

8.

Skal du ud og gi' den gas i december – eller i kedelige januar – og savner du en ordentlig omgang no-brain-syng-med-party fra dengang? Så var det måske en idé at smutte forbi 'The Boyband Tour', et musikalsk mega-show med Silas Holst, Kim Ace Nielsen, Emil Hartmann, Jeff Schjerlund og Joakim Tranberg, der kommer hele landet rundt og tager dig med til de største 90'er-boy-band-hits med blandt andet Backstreet Boys og Westlife. Det er sjovt og for 'Every-boody ... yeah-yeah'.

Overskrifter:

Plads til begejstring

Musikken der aldrig slutter

Kroppens sang

Vectron i vinkel

Tango i toget

Danmark vinder i vandring

Prisen op på rejsen

Adjö til Sverige

Den vilde Vestegn

Kvinder i kunstudstilling

Læs teksten og kryds af ved det rigtige svar!

AD FEMERN TIL

Rødbyhavn er rekordernes by. På Europas største byggeplads graver, støber, svejser og knokler over 1.000 arbejdere med at bygge Femern-forbindelsen, der med sine 18 kilometer mellem Danmark og Tyskland bliver verdens længste sænketunnel.

DEN DIREKTE VEJ

Femern Bælt-forbindelsen, der skal stå færdig i 2029, er en del af fremtidens europæiske transportnetværk. Tunnellen bidrager til en grønnere omstilling af transportbranchen, eftersom trafikken føres ad den korteste rute. Dermed frigøres kapacitet på veje og jernbaner, og det bliver mere attraktivt at flytte godstransport fra klimabelastende lastbiler til miljøvenlige el-tog. Den direkte rute mellem Skandinavien og Centraleuropa betyder også, at europæiske godstog, der i dag optager skinner på Fyn og i Jylland, kan erstattes af flere passagertog mellem de danske landsdele. Rejsetiden for togpassagerer mellem København og Hamborg vil blive reduceret fra 4,5 time til 2,5 time.

TUNGE TAL

Der skal bruges omkring tre millioner kubikmeter beton til projektet. Det er nok til et fortov hele vejen rundt om jorden ved Ækvator. Der skal også bruges omkring 360.000 tons stål til byggeriet, hvilket svarer til cirka 50 Eiffeltårne. Den midlertidige arbejdshavn vil modtage op mod 70.000 ton sten, sand og cement hver uge. Et nyt fragtskib ankommer cirka hver tredje dag. Til etablering af nye moler og diger er anvendt 2,2 millioner ton norsk granit.

AF DEN RETTE STØBNING

Femern Bælt-forbindelsen er en sænketunnel ligesom Øresundstunnelen. Tunnellen opføres på land i 217 meter lange elementer, der sættes sammen på havbunden, indtil de danner en tunnel. De lange elementer (der laves trinvis i segmenter på 24 meter, der sammensættes) skal støbes på en fabrik ved Rødbyhavn på Lolland, der er en million kvadratmeter stor. Hvert element vejer 73.500 tons (det samme som cirka 14.000 elefanter). I alt skal der produceres 79 standardelementer og 10 specialelementer, der får en slags 'kælderetage' til drift og teknik, hvilket gør både byggeproces og vedligeholdelse nemmere. Støbningen foregår indendørs i klimakontrollerede haller, da man på den måde bedre kan sikre høj ensartethed og kvalitet i materialerne. Femern Bælt-tunnelen er designet til at holde i mindst 120 år.

Kilde: *Ud & Se*, september 2022

- 1) Hvor lang bliver tunnelen i den nye Femern-forbindelse?
 - a) ti kilometer lang
 - b) atten kilometer lang
 - c) tolv kilometer lang

- 2) Hvilken miljømæssig fordel har Femern-forbindelsen?
 - a) Den gør det mere attraktivt at transportere gods med elektriske tog.
 - b) Den gør det muligt at rejse CO2- neutralt.
 - c) Den får folk til at vælge offentlig transport.

- 3) Hvor meget vil rejsetiden mellem København og Hamborg blive reduceret efter Femern-forbindelsen tages i brug?
 - a) Den reduceres med 30 minutter.
 - b) Den reduceres med 1 time.
 - c) Den reduceres med 2 timer.

- 4) Beton og stål, der skal bruges til byggeriet, svarer i alt til cirka:
 - a) Tysklands samlede forbrug af beton og stål i 5 år
 - b) et fortove hele vejen rundt om jorden ved ækvator og cirka 50 Eiffeltårne
 - c) 20 Storebæltsbroer

- 5) Hvor tit ankommer et nyt fragtskib med byggematerialer?
 - a) cirka hver tredje dag
 - b) cirka en gang om ugen
 - c) cirka en gang om måneden

- 6) Hvor skal segmenterne til tunnelen støbes?
 - a) hos en tysk specialist
 - b) under vandet
 - c) på en fabrik på Lolland

- 7) Hvorfor skal tunnelen have en slags 'kælderetage'?
 - a) for at undgå angreb fra fjendtlige ubåde
 - b) for at gøre byggeprocessen og den efterfølgende vedligeholdelse nemmere
 - c) for at arbejderne kan overnatte under vandet, imens de bygger tunnelen

- 8) Hvor længe skal tunnelen kunne holde?
 - a) mindst 100 år
 - b) mindst 120 år
 - c) mindst 150 år

Læs teksten og angiv, om påstanden er rigtig eller forkert:

Store bededag afskaffet efter timelang debat

Efter en flere timer lang debat i Folketinget er den danske helligdag store bededag nu afskaffet fra næste år (2024). Et flertal i folketinget bestående af regeringen med Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne samt De Radikale har i dag afskaffet helligdagen ved en afstemning i Folketingssalen. Et mindretal med SF, Liberal Alliance, Danmarksdemokraterne, Enhedslisten, De Konservative, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige stemte imod. I alt stemte 95 for, mens 68 stemte imod.

Med den beslutning forsvinder store bededag som helligdag fra 2024. I år bliver altså sidste år med fri og varme hveder på den fjerde fredag efter påske. Gennem den næsten fire timer lange debat i Folketingssalen tordnede oppositionspartierne mod beslutningen om at afskaffe store bededag. Ordførere og partiformænd fra de partier, der ikke vil afskaffe store bededag, tog ordet på skift og argumenterede for, hvorfor helligdagen ikke burde forsvinde.

Men lige lidt hjalp det altså. Regeringen og De Radikale skiftede ikke mening og blandede sig heller ikke synderligt i debatten. Ingen ministre eller ordførere fra regeringspartierne tog plads på talerstolen for at forsvare beslutningen. Efter afstemningen stillede statsminister Mette Frederiksen (S) dog op til et par spørgsmål foran Folketingssalen. Her understregede hun endnu engang, at regeringen vil afskaffe store bededag for at finansiere en række andre ting - blandt andet flere penge til forsvaret.

- Det er på grund af den sikkerhedspolitiske situation, vi står i, hvor vi kan se, at så langt øjet rækker, får vi i Danmark brug for at bruge flere penge på forsvaret og på vores sikkerhed. - Der er kommet en regering i Danmark nu, som vælger at hæve ambitionsniveauet, så vi kan passe endnu bedre på Danmark. Det er den beslutning, vi har truffet, og det er jeg glad for, sagde hun.

Ingen folkeafstemning

Flere partier prøvede ellers at stikke en kæp i hjulet på regeringens plan om at afskaffe store bededag. Enhedslisten, Nye Borgerlige, Alternativet og Dansk Folkeparti forsøgte nemlig at få opbakning til at bruge en paragraf i grundloven, der gør, at man kan sende vedtagne lovforslag ud til en folkeafstemning. Det kræver dog, at 60 mandater i Folketinget stemmer for at sende det til folkeafstemning, og så mange mandater kan de partier ikke mønstre alene.

Andre partier i oppositionen har enten afvist at sende det til folkeafstemning eller forholdt sig afventende. Men i dag under behandlingen af lovforslaget i Folketingssalen meldte Danmarksdemokraternes Inger Støjberg så ud, at hendes parti nu har besluttet sig for at støtte en folkeafstemning, hvis der kan samles nok mandater bag.

Det ser det dog ikke ud til, at der kan. For med de partier er der 40 mandater i Folketinget bag kravet om en folkeafstemning. Altså ikke nok til at ramme de 60 mandater, da både SF, De Konservative og Liberal Alliance har afvist det.

Kilde: dr.dk (28.02.2023)

Testteil 3 – B1/B2

R = Rigtigt

F = Forkert

0 = Står ikke i teksten

		R	F	0
1	Store bededag er blevet afskaffet fra år 2024 af et flertal i det danske folketing.			
2	Store bededag fejres normalt på den fjerde søndag efter påske			
3	Afskaffelsen af store bededag gav ikke anledning til debat i folketingssalen.			
4	Store bededag skal ifølge regeringen afskaffes for at skaffe flere penge til forsvaret.			
5	Statsminister Mette Frederiksen (Socialdemokratiet) udtaler, at hun er ked af denne beslutning.			
6	Nogle af oppositionspartierne forsøgte forgæves at få beslutningen om afskaffelse af store bededag sendt ud til en folkeafstemning.			
7	Inger Støjberg (Danmarksdemokraterne) udtaler, at hun ønsker at afskaffe endnu flere danske helligdage.			
8	Det kræver 60 mandater at få sendt en beslutning fra det danske folketing ud til en folkeafstemning.			

Læs teksten og svar på spørgsmålene!

Sådan kan du inddrage alle elevernes sprog i undervisningen

Det giver altid mening at lade eleverne bruge de sprog, de kan udover dansk, siger lektor Helene Thise. Hun underviser lærere i enkle måder til at øge flersprogede elevers deltagelsesmuligheder i timerne ved hjælp af translanguaging.

Translanguaging. Det er det nye modeord i arbejdet med sprog. Ikke bare i Danmark, men i store dele af verden. Er det så en superkompliceret ny metode, lærerne skal lære? Nej, siger lektor Helene Thise, som underviser lærere i det på Københavns Professionshøjskole. "I virkeligheden er det ikke så svært at inddrage elevernes flersproglige resurser i timerne. Det handler om et andet mindset og om små justeringer". Sidste år udkom bogen 'Flere Sprog i Læringen – translanguaging i praksis', som hun har skrevet sammen med professor Anne Holmen. De er et godt makkerpar med forskellige kompetencer. Anne Holmen har forsket i flersprogethed i en årrække, og Helene Thise kan gøre det operationaliserbart. Eller som hun helt forenklet udtrykker det: "Anne ved alting, og jeg er god til at få det ud på gulvet".

Husk at give dem tænketid

Derfor er det ofte også Helene Thise, der underviser lærere i dansk som andetsprog på efteruddannelsesforløb. Hun har nemlig begge ærmer fulde af helt konkrete eksempler på, hvordan man gør i praksis. "Allerførst skal vi have fokus væk fra det, som eleverne ikke kan. Det handler ikke om, at man ikke kan dansk nok til at følge med. Det handler om alt det, de kan, hvis man giver dem lov og mulighed for at trække på alle deres resurser. De har en hel masse nyttig viden, og får de lov til at bruge den, så har de pludselig en kæmpe fordel".

Helt konkret vil man have stor fordel af at italesætte, at eleverne gerne må og helst skal bruge deres samlede resurser, når de taler sammen eller tænker sig om. "Når det er slået fast, så kan man hver gang, man stiller et spørgsmål, huske sig selv på at give dem to minutter, hvor de kan tegne, tænke eller skrive på lige det sprog, de vil, før de svarer". "Derefter skal de have lejlighed til at formulere deres tanker og svar mundtligt i makkerpar eller mindre grupper. Hvis man har flere med samme sprog i klassen, kan de få mulighed for at vende spørgsmålet på deres sprog. Eller de kan tale højt for sig selv eller optage det, de siger på en mobiltelefon", forklarer hun.

Det er en kæmpe fordel, hvis de har nået at formulere det indholdsmæssige, inden de skal forholde sig til, hvordan de får udtrykt det på klassens sprog, fortæller hun: "Det er nemt at lægge ind i undervisningen, men også nemt at springe over, og så kan man komme til at hægte nogle elever af. For det er faktisk en ret krævende opgave først at forstå et spørgsmål på et andet sprog og derefter at tænke over svaret, og så formulere det igen på et fremmedsprog". "Ved at give dem den lille tænkepause og gøre det legalt at bruge deres eget sprog, giver man dem deltagelsesmuligheder", forklarer Helene Thise.

Samtalelektier skal være på modersmålet

Alle elever har gavn af at tænke, før de taler og at dele deres tanker med nogen. Og det samme gælder, når man skriver tekster. Her opfordrer hun til, at man lader eleverne skrive på deres stærkeste sprog, før de gør det på dansk.

”Hvis du både skal tænke og skrive samtidig, er du på dobbeltarbejde. De vil sidde og tænke over, hvordan man staver til de enkelte ord. Hvis man i stedet skiller processerne ad, går det bedre”.

Man kan også arbejde med at sende noget af læringen uden for klasserummet. ”Hvis vi vil bygge på alle elevers erfaringer og forforståelser, kan det nogle gange kræve, at man samtaler med andre end læreren, fx forældrene. Vi arbejder med at sende samtalelektier med hjem, så de kan tale med deres forældre om noget, der peger i faglig retning på forældrenes sprog”. Her understreger hun, at man absolut ikke – som det har været kutyme i nogle sammenhænge – skal opfordre forældrene til kun at tale dansk med deres børn. De skal bruge det – eller de – sprog, som de er bedst til. Det kan være dansk, modersmål, eller en blanding af flere sprog. ”Det er en misforståelse, at forældrene bedst hjælper deres børn ved at tale dansk”. ”Jeg ved godt, at det desværre stadig er en udbredt opfattelse. Men man kommer i skole med en meget bedre ballast, hvis man har et nuanceret og præcist sprog, som man er vant til at bruge på mange måder. Det får man bedst på det stærkeste sprog. Derfra er det meget lettere at supplere med nye udtryk på dansk”.

Flersprogethed er en strøm

Når hun underviser lærere på efteruddannelses- eller diplomkurser eller i kommunalt regi er ude på skoler, får hun også lærerne til at lege med sproget. De kan blive sat til at skrive digte, hvor de blander forskellige sprog sammen. Eller de kan lave brainstorme i små grupper på forskellige sprog og så bagefter skulle bytte sedler og kategorisere dem for at etablere sammenhænge og forklare hinanden ordene.

Man taler om translanguaging som en ’corriente’, en strøm af resurser, der flyder gennem klassen. ”Man kan mærke den, hvis man mærker efter. Det er en strøm af flersprogethed, og man kan udnytte den positivt eller undertrykke den. Hvis man vil tage den elevcentrerede pædagogik, som vi er så glade for i Danmark alvorligt, så skal man udnytte denne strøm af resurser for at give eleverne de bedste læringsmuligheder”, siger Helene Thise.

Kilde: folkeskolen.dk, januar 2023

1. Hvad er 'translanguaging' og hvad kan metoden bruges til?

2. Hvordan forløber Anne Holmen og Helene Thises samarbejde?

3. Hvorfor kan flersprogethed ifølge artiklen være en fordel i undervisningen?

4. Hvordan kan flersprogede elever bruge deres modersmål som en resurse i undervisningen?

5. På hvilken måde kan forældrene til flersprogede elever bedst hjælpe med deres sprogudvikling?

6. Hvordan underviser forskerne lærere i at bruge 'translanguaging' i deres undervisning?
